

JAKÉ PROBLÉMY OBČANY ZNEPOKOJUJÍ

Ve dnech 22.- 29.4.2002 uskutečnilo Centrum pro výzkum veřejného mínění SoÚ AV ČR pravidelné šetření v rámci výzkumu Naše společnost 2002. Dotázáno bylo celkem 1133 osob reprezentujících obyvatelstvo ČR starší 15 let (kvótní výběr). V textu jsou uváděna základní data za celý soubor dotázaných, dílčí rozbor je proveden pouze v případě, umožňuje-li to dostatečné zastoupení respondentů.

Za jeden z **nejzávažnějších celospolečenských problémů**¹ považuje česká veřejnost již dlouhodobě **korupci** („velmi naléhavě řešit“ : 73 %) a **organizovaný zločin** (70 %) - viz tab. 1. Zatímco v třetici nejzávažnějších problémů dosud zpravidla figurovala obecná kriminalita, nyní její pozici zaujala (velmi naléhavé: 67 %, od loňského října vzestup o 19 proc. bodů), **nezaměstnanost**, odrážející tak její současnou vysokou míru u nás. **Obecná kriminalita** se však považuje za podobně velmi závažný sociální jev (velmi naléhavý problém: 64 %).

K výrazně kriticky reflektovaným oblastem patří zdravotnictví (velmi naléhavé: 58 %, vzestup od loňska o 7 proc. bodů).

Na dalších příčkách společenské závažnosti figurují sociální jistoty, životní úroveň a právní situace, vymahatelnost práva. Tyto oblasti považuje za velmi naléhavé asi polovina dotázaných. Životní úroveň je dnes přitom akcentována zjevně více než loni na podzim (o 10 proc. bodů).

Jen o něco menší měrou než výše jmenované tři oblasti doporučují občané soustředit se na průběh ekonomické reformy, na hospodářskou situaci (47 %: "velmi naléhavě řešit"). Kolem dvou pětín dotázaných (43 %) dále vnímá jako závažnou situaci v zemědělství a ve školství. V obou případech došlo k nárůstu nespokojenosti - v názoru na zemědělství od října, (o 7 proc. bodů), v názoru na školství již od dubna loňského roku.

V kontextu zjišťovaných oblastí veřejnost přisuzuje trvale menší závažnost životnímu prostředí (35 % "velmi naléhavé"), podprůměrnou problémům s uprchlíky u nás a s rasismem (kolem pětiny "velmi naléhavé").

Abychom zjistili, jak veřejnost vnímá některá témata, frekventovaná poslední dobou v politických jednáních a v předvolební kampani, byla do seznamu oblastí zařazena dále reforma důchodového systému, reforma daňové soustavy, volební systém, pravomoci prezidenta a vstup do Evropské unie. Ukázalo se, že z nich se považuje za nejzávažnější důchodová reforma (38 %). Slabší ohlas získává reforma daňové soustavy i vstup do Evropské unie (26 %, resp. 27 %). Konečně jen naprosté minimum dotázaných považuje za společenskou prioritu volební systém, způsob volby prezidenta a jeho pravomoci (maximálně 14 %).

---

¹ Otázka: „Jak moc je podle Vás naléhavé zabývat se v naší zemi řešením následujících oblastí?“
Varianty odpovědí: velmi naléhavé, dost naléhavé, málo naléhavé, není naléhavé - viz tabulka 2.

Tabulka č. 1 - Časová řada hodnocení problémů jako velmi naléhavých

	95/4	96/6	97/5	97/10	98/5	98/10	99/5	99/10	00/5	00/10	01/4	01/10	02/4
korupce*	73	70	83	79	82	82	76	78	79	80	80	74	73
organizov. zločin	66	68	68	65	71	71	64	68	70	67	63	70	70
nezaměstnanost	37	26	32	38	55	58	74	67	76	70	59	48	67
obecná kriminalita	76	72	68	65	70	72	62	69	62	63	60	60	64
zdravotnictví	56	54	75	74	65	60	49	47	50	51	52	51	58
sociální jistoty	60	53	55	59	60	61	55	58	58	59	52	50	52
funkční legislativa	48	39	53	58	55	55	50	53	54	58	56	53	50
životní úroveň	54	49	48	50	54	55	47	48	45	47	44	44	51
ekon. reforma	41	33	61	53	58	57	64	56	57	46	48	37	47
bydlení a nájemné	43	49	50	41	44	44	32	38	40	37	31	33	46
školství	36	28	42	40	36	43	24	25	26	33	35	41	43
zemědělství	41	36	39	39	39	39	40	45	38	35	38	36	43
reforma důch. Systému	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38
životní prostředí	52	50	38	37	36	41	27	29	27	29	29	32	35
vstup do EU	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27
uprchlíci u nás	15	18	16	16	17	26	18	23	18	23	13	23	19
rasismus	-	-	-	-	22	17	17	16	18	16	15	18	21
reforma daňové soustavy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26
způsob volby prezidenta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
volební systém	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
postavení a pravomoci prezidenta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11

*Do roku 2002 formulováno jako korupce, hospodářská kriminalita
(dopočet do 100 % u každého údaje = jiné odpovědi - viz tab. č. 2)

Ve způsobu hodnocení jednotlivých problémů určitými skupinami dotázaných se odráží především to, nakolik se jich ten který problém osobně dotýká. Tak například důchodci zdůrazňují větší měrou než ostatní respondenti potřebnost řešení sociálních jistot, zdravotnictví, ale i bezpečnosti a kriminality. Prioritou nezaměstnaných jsou rovněž sociální otázky a přirozeně i řešení nezaměstnanosti. Obyvatelé venkova se více soustřeďují na zemědělství, ve větších městech je vedle toho akcentován bytový problém a kriminalita.

Z hlediska sympatií k politickým stranám vystupuje jako přesvědčivě nejkritičtější elektorát KSČM, označující za velmi závažné sociální otázky, bezpečnost, školství a požadující zabývat se volebním systémem a způsobem volby prezidenta. Sociální oblast akcentují také potenciální voliči ČSSD. Stoupenci ODS a Koalice se více než voliči ostatních stran soustřeďují pouze na vstup země do Evropské unie.

Tabulka č. 2 - **Jak naléhavé je řešení společenských oblastí a problémů (IV/2002)**

	velmi naléhavé	dost naléhavé	málo naléhavé	není naléhavé
korupce	73	22	3	0
organizov. zločin	70	24	4	1
nezaměstnanost	67	26	5	1
obecná kriminalita	64	31	4	0
zdravotnictví	58	33	6	1
sociální jistoty	52	34	9	2
funkční legislativa	50	35	8	2
životní úroveň	51	38	9	1
ekon. reforma	47	40	7	1
bydlení a nájemné	46	38	10	1
školy	43	39	12	2
zemědělství	43	36	12	2
reforma důch. systému	38	34	14	3
životní prostředí	35	45	16	3
vstup do EU	27	36	20	9
reforma daňové soustavy	26	38	18	3
rasismus	21	34	32	10
uprchlíci u nás	19	34	29	10
způsob volby prezidenta	14	23	38	17
volební systém	11	27	40	12
postavení a pravomoci prezidenta	11	22	42	18

řádková procenta, dopočet do 100 % tvoří odpověď „nevím“

*Výzkum Naše společnost 2002, 0204 (ot. PO5a-u)
Zpracovala: Miluše Rezková*

*Vydáno dne: 28.5. 2002
Kód zprávy: PO20528*